

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Profilaktyki Próchnicy
dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia”
finansowanego z budżetu miasta Łodzi w 2012 r.

„Miejski Program Profilaktyki Próchnicy dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia” został przyjęty uchwałą Nr XXI/358/11 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 14 września 2011 r.

Przedmiotem programu jest edukacja dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki próchnicy zębów oraz przeprowadzenie lakowania drugich zębów trzonowych stałych (siódemek) u dzieci w 12-13 roku życia, z wysokim ryzykiem próchnicy. W ramach programu edukacją objęto również kobiety w ciąży (uświadamianie m. in. o konieczności pierwszej wizyty u stomatologa pomiędzy 6 a 12 miesiącem życia dziecka).

1. Główne cele programu

Obniżenie wartości wskaźników próchnicy u dzieci i młodzieży oraz zwiększenie odsetka dzieci i młodzieży ze zdrowym uzębieniem i przyzębiem, a ponadto podniesienie świadomości zdrowotnej dzieci i ich rodziców i zmiana zachowań prozdrowotnych.

2. Grupa objęta programem

Dzieci w 12-13 życia oraz kobiety w ciąży.

3. Realizacja programu w 2012 r.:

1) Badania przeprowadzone w gabinetach stomatologicznych 10 podmiotów leczniczych z terenu Łodzi.

Podmioty lecznicze wyłonione w drodze konkursu ofert:

- Miejska Przychodnia Wieloprofilowa „Śródmieście” w Łodzi,
- Wielospecjalistyczna Przychodnia Stomatologiczna,
- SP ZOZ Centralny Szpital Kliniczny Instytut Stomatologii UM w Łodzi,
- Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 2 im. WAM,
- Zespół Opieki Zdrowotnej Łódź – Bałuty,
- NZOZ „Stomatologia Radogoszcz” Ewa Balczewska,
- Miejska Przychodnia „Tatrzańska” w Łodzi,
- NZOZ ISDENT,
- Zespół Opieki Zdrowotnej Łódź – Polesie,
- Miejska Przychodnia „Chrobry” w Łodzi,
- Wojewódzka Stacja Ratownictwa Medycznego w Łodzi.

2) Badania obejmowały:

a) wstępną usługę medyczną składającą się z takich elementów, jak:

- przeprowadzenie instruktażu mycia zębów oraz edukacji z zakresu prawidłowej higieny jamy ustnej i racjonalnego odżywiania,
- wypełnienie ankiety dotyczącej czynników ryzyka próchnicy,
- ocenę stanu higieny jamy ustnej, uzębienia oraz warunków zgryzowych,

b) zalakowanie bruzd zębów siódmich stałych lakiem szczelinowym (wykonywane w zależności od wskazań).

- 3) Edukacja w zakresie profilaktyki próchnicy zębów:
- a) zajęcia dla dzieci i młodzieży w łódzkich szkołach podstawowych i gimnazjalnych,
 - b) szkolenia dla położnych pracujących z kobietami w ciąży (prowadzone przez konsultanta wojewódzkiego ds. stomatologii dziecięcej, dietetykiem, ginekologiem – położnikiem),
 - c) opracowanie i wydanie ulotki dla ciężarnych nt. profilaktyki próchnicy zębów i jej wpływu na zdrowie dziecka,
 - d) edukacja kobiet w ciąży (pogadanki, ulotki).

4. Finansowanie

Przygotowanie i realizację programu sfinansowano ze środków zabezpieczonych w budżecie Miasta Łodzi na rok 2012:

- plan - 300 000,00 zł,
- wykonanie - 135 699,00 zł, tj. 45,2 % planowanych środków.

Zaplanowane środki na realizację niniejszego programu nie zostały w pełni wykorzystane z powodu niższej niż przewidywano zgłaszalności dzieci na badania. Również miał na to wpływ fakt, że poniżej 50% badanych dzieci miało „siódemki” nadające się do lakowania a u pozostałych były one już z próchnicą lub jeszcze się w pełni nie wyrzeły – przez to były niższe koszty całkowitego badania jednego dziecka.

5. Wyniki realizacji programu

- 1) W ramach podjętych działań:
- a) przebadano 1371 łódzkich dzieci w wieku 12 i 13 lat. Dokonano przeglądu zębów, w tym „siódemek” pod kątem kwalifikacji do lakowania (oraz ocenę stanu uzębienia i higieny jamy ustnej). Przeprowadzono m. in. instruktaż mycia zębów oraz edukację z zakresu prawidłowej higieny jamy ustnej i racjonalnego odżywiania,
 - b) u 1164 dzieci wykonano lakowanie bruzd 3586 zębów „siódmym”:
 - u 115 dzieci wykonano lakowanie 1 zęba,
 - u 263 dzieci zalakowano po dwa zęby,
 - u 199 dzieci zalakowano po 3 zęby,
 - u 587 (42,8 % badanych) dzieci wykonano lakowanie 4 zębów.
- 2) Edukacja w zakresie profilaktyki próchnicy zębów:
- a) edukacja dzieci i ich rodziców albo opiekunów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych – przeprowadzona przez pielęgniarki medycyny szkolnej, lekarzy stomatologów, edukatorów zdrowia. Odkonano ponad 300 spotkań z udziałem ok. 6 tys. dzieci oraz ok. 1 tys. rodziców.
 - b) edukacja położnych oraz kobiet w ciąży
 - przeprowadzono 4 szkolenia dla położnych z zakresu profilaktyki próchnicy zębów u kobiet w ciąży. W szkoleniach uczestniczyło 49 położnych z łódzkich ZOZ,
 - opracowano i wydano ulotkę nt. profilaktyki próchnicy dla kobiet w ciąży,
 - przeprowadzono edukację ciężarnych w 15 poradniach dla kobiet.

Ponadto opracowano 100 wybranych losowo ankiet uzyskanych podczas realizacji programu w celu określenia świadomości dotyczącej zachowań prozdrowotnych w zakresie stomatologii dzieci łódzkich w wieku 12 lat.

Analiza wybranych ankiet wykazała, że:

- wizyty kontrolne u dentysty co pół roku odbywało 58% ankietowanych dzieci,
- stałego lekarza ma 71% badanych,
- w 12 % powodem zgłoszenia się dziecka do lekarza był ból zęba lub konieczność ekstrakcji,
- 59% dzieci odwiedzało gabinet dentystyczny w celu skontrolowania stanu uzębienia,
- lęk przed odwiedzeniem dentysty odczuwa aż 25% dzieci,
- dwa razy dziennie szczotkuje zęby 61% dzieci, raz dziennie 28%.
- niezbyt liczne (2%) dzieci wcale nie myją zębów,
- wiedzę na temat szczotkowania zębów najczęściej przekazują dzieciom rodzice (80%), rzadko lekarze (18%),
- nici dentystyczne stosuje 55% dzieci,
- płukanki fluorkowe stosuje 50% dzieci,
- nawyki żywieniowe zaprezentowane przez badanych pacjentów wskazują na zbyt wysokie spożycie słodczy. Aż 90% dzieci spożywa codziennie słodczy. 59% dzieci kupuje słodczy w sklepie szkolnym.

Przedstawione powyżej wyniki badań ankietowych wskazują na konieczność zintensyfikowania działań prozdrowotnych. Lekarze i rodzice powinni poświęcać czas na kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych i higienicznych dzieci.

p.o. DYREKTORA
Wydziału Zdrowia
i Spraw Społecznych
Agata Tylińska
Agata Tylińska

18. 06. 2013

WICEPREZYDENT MIASTA

Krzysztof Piątkowski

Krzysztof Piątkowski

DYREKTOR

Departamentu Spraw Społecznych

Luiza Staszczak-Gajdarek

Luiza Staszczak-Gajdarek

17. 06. 2013